

SUOMEN AKATEMIAN
TUTKIMUSEETTISET OHJEET

FINLANDS AKADEMIS
FORSKNINGSETISKA ANVISNINGAR

ACADEMY OF FINLAND
GUIDELINES ON RESEARCH ETHICS

Taitto: PixPoint ky

ISBN: 951-715-445-3 (print)

Xerox Business Services 2003

Sisällysluettelo

Suomen Akatemian tutkimuseettiset ohjeet	5
1 Hyvä tieteellinen käytäntö	5
2 Hyvän tieteellisen käytännön loukkaukset	6
2.1 Määritelmät	6
2.2 Eri instituutioiden rooli	7
2.3 Menettely	8
3 Seuraamukset	8
3.1 Akatemian virkatutkijat	8
3.2 Akatemian rahoittamat hankkeet	9

Innehåll

Finlands Akademis forskningsetiska anvisningar	13
1 God vetenskaplig praxis	13
2 Avvikelser från god forskningspraxis	14
2.1 Definitioner	14
2.2 Olika institutioners roll	16
2.3 Förfarande	16
3 Påföljder	17
3.1 Akademin tjänsteforskare	17
3.2 Projekt som finansieras av Akademin	17

Contents

Academy of Finland guidelines on research ethics	21
1 Good scientific practice	21
2 Violations of good scientific practice	22
2.1 Definitions	22
2.2 The role of different institutions	24
2.3 Procedure	24
3 Consequences	25
3.1 Tenured Academy researchers	25
3.2 Projects funded by the Academy	25

Suomen Akatemian tutkimuseettiset ohjeet

Opetusministeriön asettama tutkimuseettinen neuvottelukunta on laatinut yhdessä suomalaisen tiedeyhteisön kanssa tutkimuseettiset ohjeet hyvästä tieteellisestä käytännöstä ja sen loukkausten käsittelemisestä. Suomen Akatemia on sitoutunut näiden ohjeiden noudattamiseen. Akatemian omat tutkimuseettiset ohjeet perustuvat tutkimuseettisen neuvottelukunnan antamiin ohjeisiin. Akatemia edellyttää, että sen rahoittamissa tutkimushankkeissa työskentelevien ja virkatutkijoiden osalta noudatetaan tutkimuseettisen neuvottelukunnan antamia ohjeita sekä Akatemian omia tutkimuseettisiä ohjeita.

Ensisijainen vastuu hyvän tieteellisen käytännön noudattamisesta kuuluu jokaiselle tutkijalle ja tutkimusryhmälle, mutta myös tutkimusyksikön johtajalle sekä tutkijamusta harjoittavien organisaatioiden johdolle. Hyvän tieteellisen käytännön lisäksi tiedeyhteisön ja tutkijan itsensä tulee ottaa huomioon voimassaoleva lainsäädäntö. Lainsäädäntöön sekä tutkimuseettisen neuvottelukunnan antamiin ohjeisiin nähden Akatemian tutkimuseettiset ohjeet ovat toissijaiset.

1 Hyvä tieteellinen käytäntö

Akatemian toiminnan lähtökohta on tieteen paras. Piittaamattomuus hyvästä tieteellisestä käytännöstä ja tutkimusvilppi aiheuttavat vakavia seurauksia tieteelle. Vaikka ne ovat harvinaisia, arvostuksen tai muiden etujen tavoitteleminen tiedeyhteisössä saattaa joskus johtaa epärehellisten keinojen käyttöön. Tiedeyhteisön tulee omalla toiminnallaan vahvistaa hyvän tieteellisen käytännön noudattamista. Akatemia ottaa rahoitushakemusten käsittelyssä huomioon sen, miten hankkeen vastuullinen johtaja ja tutkimusryhmä on osoittanut kykenevänsä hallitsemaan tutkimusvaroja ja noudattamaan muutoinkin hyvää tieteellistä käytäntöä.

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeiden mukaisesti Akatemia edellyttää hyvältä tieteelliseltä käytännöltä seuraavaa:

“Yksi tieteellisen hyväksyttävyyden sekä sen luotettavuuden ja tulosten uskottavuuden edellytys on, että tutkimus on suoritettu hyvän tieteellisen käytännön (good scientific practice) edellyttämällä tavalla. Hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu mm. että tutkijat ja tieteelliset asiantuntijat

- noudattavat tiedeyhteisön tunnustamia toimintatapoja: rehellisyyttä, yleistä huolellisuutta ja tarkkuutta tutkimustyössä, tulosten tallentamisessa ja esittämisessä sekä tutkimusten ja niiden tulosten arvioinnissa;*
- soveltavat tieteellisen tutkimuksen kriteerien mukaisia ja eettisesti kestäviä tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmiä sekä toteuttavat tieteellisen tiedon luonteen kuuluvaa avoimuutta tutkimuksensa tuloksia julkaistessaan;*
- ottavat huomioon muiden tutkijoiden työn ja saavutukset asianmukaisella tavalla niin, että he kunnioittavat näiden työtä ja antavat heidän saavutuksilleen niille*

Sisällysluettelo

kuuluvan arvon ja merkityksen omassa tutkimuksessaan ja sen tuloksia julkaistessaan;

Hyvän tieteellisen käytännön mukaista on edelleen, että

- tutkimus on suunniteltu, toteutettu ja raportoitu yksityiskohtaisesti ja tieteelliselle tiel-
dolle asetettujen vaatimusten edellyttämällä tavalla;*
- tutkimusryhmän asema, oikeudet, osuus tekijyydestä, vastuut ja velvollisuudet sekä
tutkimustulosten omistajuutta ja aineistojen säilyttämistä koskevat kysymykset on
määriteltä ja kirjattu kaikkien osapuolten hyväksymällä tavalla;*
- rahoituslähteet ja tutkimuksen suorittamisen kannalta merkitykselliset muut sidonnai-
suudet ilmoitetaan tutkimukseen osallistuville ja raportoidaan tutkimuksen tuloksia jul-
kaistaessa; sekä*
- noudatetaan hyvää hallintokäytäntöä ja henkilöstö- ja taloushallintoa.”*

Edellä mainittujen tutkimuseettisen neuvottelukunnan asettamien edellytysten li-
säksi Akatemia edellyttää, että

- hakemusasiakirjat, mukaan lukien CV ja julkaisuluettelo, on laadittu huolelli-
sesti ja niissä esitetyt tiedot ovat totuudenmukaisia.

2 Hyvän tieteellisen käytännön loukkaukset

Tieteen parhaan mukaista on, että kaikki tutkimuksen asianmukaisuutta koskevat epäilyt selvitetään. Akatemian menettelyohjeet on tarkoitettu hyvän tieteellisen käytännön loukkauksia koskevien epäilyjen käsittelemistä varten, kun epäily on Akatemiaan palvelussuhteessa oleva virkatutkija tai työskentelee Akatemian rahoituksella yliopistoissa, korkeakouluissa tai muissa tutkimuslaitoksissa. Akatemia pyrkii ottamaan kansainvälisiin sopimuksiinsa määräykset antamiensa eettisten ohjeitten noudattamisesta kansainvälisessä yhteistyössä kuten tutkijavaihdossa ja muutoinkin tutkijoiden liikkua maasta toiseen.

2.1 Määritelmät

Akatemian tutkimuseettisissä ohjeissa on ohjeistuksen yhtenäisyyden varmistami-
seksi käytetty samoja määritelmiä kuin tutkimuseettisen neuvottelukunnan anta-
missa ohjeissa. Tämän mukaisesti hyvän tieteellisen käytännön loukkaukset on
näissäkin ohjeissa jaoteltu kahteen kategoriaan:

- piittaamattomuus hyvästä tieteellisestä käytännöstä sekä
- vilppi tieteellisessä toiminnassa.

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan antamien ohjeiden mukaisesti piittaamattomuus hyvästä tieteellisestä käytännöstä sekä vilppi tieteellisessä toiminnassa on ymmärrettävä seuraavalla tavalla:

Sisällysluettelo

“Piittaamattomuus ja vilppi voivat ilmetä sekä itse tutkimuksen teossa että tutkimustulosten ja johtopäätösten esittämisessä. Sen lisäksi, että piittaamattomuus hyvästä tieteellisestä käytännöstä ja vilppi tieteellisessä toiminnassa loukkaavat tieteen integriteettiä, niihin syyllistyvä voi syyllistyä myös lainvastaiseen tekoon. Aidot tieteelliset tulkintaristiriidat sen sijaan ovat osa tieteellistä keskustelua, eivätkä loukkaa tieteellistä käytäntöä.

Piittaamattomuus hyvästä tieteellisestä käytännöstä ilmenee

- törkeinä laiminlyönteinä (gross negligence) ja holtittomuutena erityisesti tutkimuksen suorittamisessa.

Sen lisäksi piittaamattomuutta voi olla mm.

- muiden tutkijoiden osuuden vähättely julkaisuissa
- puutteellinen viittaaminen aikaisempiin tutkimustuloksiin
- tutkimustulosten tai käytettyjen menetelmien huolimaton ja siten harhaanjohtava raportointi
- tulosten puutteellinen kirjaaminen ja säilyttäminen
- samojen tulosten julkaiseminen useita kertoja näennäisesti uusina ja/tai
- tiedeyhteisön johtaminen harhaan oman tutkimustyön suhteen.

Vilppi tieteellisessä toiminnassa merkitsee tiedeyhteisön ja usein myös päätöksentekijöiden harhauttamista. Se on väärin tietojen tai tulosten esittämistä tiedeyhteisölle tai niiden levittämistä esimerkiksi julkaisussa, tieteellisessä kokouksessa pidettävässä esitelmässä, julkaitavaksi tarkoitetussa käsikirjoituksessa tai rahoitushakemuksessa. Vilpin ilmenemismuotoja on seuraavassa luonnehdittu jaottelemalla se sepittämiseen, vääristelyyn, luvattomaan lainaamiseen ja anastamiseen.

- *sepittämistä (fabrication) on tekaistujen havaintojen esittäminen tiedeyhteisölle. Sepitettyjä havaintoja ei ole tehty tutkimusraportissa kuvatulla tavalla tai menetelmillä. Sepittämistä on myös tekaistujen tulosten esittäminen tutkimusraportissa.*
- *havaintojen vääristelyllä (misrepresentation, falsification) tarkoitetaan alkuperäisten havaintojen tarkoituksellista muokkaamista tai esittämistä niin, että havaintoihin perustuva tulos vääristyy. Tulosten vääristelyllä tarkoitetaan tieteellisesti perusteetonta tutkimustulosten muuttamista tai valikointia. Vääristelyä on myös johtopäätösten kannalta olennaisten tulosten tai tietojen esittämättä jättäminen.*
- *luvatonta lainaamista (plagiarism) on jonkun toisen julkituoman tutkimussuunnitelman, käsikirjoituksen, artikkelin tai muun tekstin tai sen osan esittäminen omanaan.*
- *anastamisella (misappropriation) tarkoitetaan tutkijalle luottamuksellisesti esitetyn alkuperäisen tutkimusidean, -suunnitelman tai -havaintojen oikeudetonta esittämistä tai käyttämistä omissa nimissään.”*

2.2 Eri instituutioiden rooli

Akatemian rahoittaman tutkimushankkeen vastuullisen johtajan ja Akatemian virkatutkijan sekä tutkimuksen suorituspaikan on noudatettava näiden ohjeiden mukaista menettelyä, kun on aihetta epäillä tai on saatu ilmoitus hyvän tieteellisen käytännön loukkaamisesta.

Sisällysluettelo

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan antamien ohjeiden mukaisesti menettelyn keskeisimmät oikeusturvaan olennaisesti vaikuttavat tekijät ovat:

- *“käsittelyn oikeudenmukaisuus ja puolueettomuus*
- *kaikkien osapuolten kuuleminen ja*
- *käsittelyn nopeus. “*

Vastuu hyvän tieteellisen käytännön loukkausten selvittämisestä on tutkimuksen suorituspaikalla. Menettely edellyttää tutkimuseettisen neuvottelukunnan antamien ohjeiden mukaisesti, että jokainen selvityksen vaihe dokumentoidaan huolellisesti ja että asianosaisten tiedonsaantioikeutta kunnioitetaan.

Päätöksen esitutkinnan tai varsinaisen tutkinnan suorittamisesta tekee tutkimuksen suorituspaikka. Tutkimuksen suorituspaikan on ilmoitettava asiasta Suomen Akatemialle kirjallisesti.

Esiselvityksen ja tutkinnan aikana tutkimuksen suorituspaikan johdon on huolehdittava ilmoituksen tekijän ja epäilyn kohteena olevan oikeusturvasta ja taattava muutoinkin käsittelyn asianmukaisuus. Tutkimuksen suorituspaikan johdon vastuulla on myös esitutkinnan sekä varsinaisen tutkinnan suorittaminen.

Prosessin joustava eteneminen on varmistettava kaikissa vaiheissa. Mikäli hyvän tieteellisen käytännön loukkauksesta epäilty tutkija on työskennellyt monessa eri tutkijayhteisössä, epäilyn käsittely edellyttää yhteistyötä näiden yhteisöjen välillä.

2.3 Menettely

Tutkintaan on sovellettava tutkimuseettisen neuvottelukunnan antamien ohjeiden lisäksi hallintomenettelyä ja asiakirjojen julkisuutta koskevaa lainsäädäntöä. Tutkinnan puolueettomuus sekä asiantuntemus on varmistettava ja osapuolten oikeusturvaan on muutoinkin kiinnitettävä huomiota tutkinnan kaikissa vaiheissa. Lisäksi on huomioitava salassapitovelvoitteet.

Päätös tutkinnan lopettamisesta sekä tutkinnan loppuraportti perusteluineen on toimitettava Akatemialle kirjallisesti.

Mikäli epäilty on Akatemian virkatutkija, tutkintaryhmässä tulisi olla Akatemian nimeämä edustaja.

3 Seuraamukset

3.1 Akatemian virkatutkijat

Akatemian virkatutkijoiden virat täytetään määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi. Akatemiaprofessorin virka voidaan täyttää myös toistaiseksi. Akatemia täyttää avoinna olevat akatemiattutkijan ja -professorin virat kerran vuodessa.

Sisällysluettelo

Lähtökohtaisesti Akatemian tutkimusvirkoihin ei ole perusteltua nimittää henkilöitä, jotka ovat syyllistyneet vakavaan hyvän tieteellisen käytännön loukkaamiseen. Akatemia harkitsee kussakin tapauksessa erikseen, miten hakijaa koskeva hyvän tieteellisen käytännön loukkausta koskeva **epäily ja väitetyn teon vakavuus** vaikuttavat avoinna olevan viran täyttämiseen. Tutkinta saattaa kestää kauan eikä Akatemia voi jättää virkoja täyttämättä tutkinnan vuoksi, mutta tutkija voi hakea Akatemian tutkimusvirkoja seuraavina vuosina.

Mikäli Akatemian palveluksessa olevan virkatutkijan todetaan loukanneen hyvää tieteellistä käytäntöä, Akatemia harkitsee rikos- sekä virkamieslainsäädännön perusteella jatkotoimenpiteet.

3.2 Akatemian rahoittamat hankkeet

Akatemia harkitsee kussakin tapauksessa erikseen, miten epäilty hyvän tieteellisen käytännön loukkaaminen ja väitetyn teon vakavuus vaikuttavat epäillyn Akatemialle osoittamiin hakemuksiin. Mikäli epäilty on osa tutkimusryhmää, Akatemia harkitsee, onko tutkimusryhmän hakemuksen käsittelyssä otettava huomioon tutkimusryhmän jäsenen hyvän tieteellisen käytännön loukkaus. Tällöin otetaan huomioon

- koko tutkimusryhmän etu sekä
- epäillyn asema tutkimusryhmässä (vastuullinen johtaja, nuori tutkija jne.).

Vakavissa tapauksissa pelkkä epäilykin riittää siihen, ettei rahoitusta myönnetä. Mikäli tutkinnan lopputuloksena on, että epäilty on loukannut hyvää tieteellistä käytäntöä, se **vaikuttaa aina kielteisesti** Akatemian harkitessa rahoitusta. Huomiota kiinnitetään teon vakavuuden ohella tutkijan ja myös tutkimusryhmän vireillä oleviin tai vireille tuleviin hakemuksiin. Harkintaan vaikuttaa mm.

- oliko kyseessä piittaamattomuus vai vilppi
- mikä oli loukkauksen vakavuus
- loukkauksen toistuminen
- epäasianmukaisen toiminnan laajuus
- oliko teko samalla rikosoikeudellisesti sanktioitu, tai muodostiko se samalla työoikeudellisesti irtisanomisperusteen.

Akatemia voi päättää myös ns. karenssiajasta (enintään 5 vuotta), jona aikana hyvän tieteellisen käytännön loukkaukseen syyllistyneelle ei myönnetä rahoitusta, koska todistetun loukkauksen perusteella on syytä epäillä, että rahoitettava tutkimus ei täyttäisi sille asetettavia hyvän tieteellisen käytännön ja tutkimuksellisen laadun vaatimuksia. Lisäksi Akatemia voi päättää, että hyvän tieteellisen käytännön loukkaukseen syyllistynyt ei karenssiaikana voi toimia Akatemian asiantuntijatehtävissä.

FINLANDS AKADEMIS
FORSKNINGSETISKA ANVISNINGAR

Finlands Akademis forskningsetiska anvisningar

Forskningsetiska delegationen, som tillsätts av undervisningsministeriet, har i samarbete med det finländska forskningssamfundet utarbetat forskningsetiska anvisningar om god vetenskaplig praxis och handläggning av avvikelser från den. Finlands Akademi har förbundit sig att följa dessa anvisningar, och Akademiens egna forskningsetiska anvisningar bygger på dem. Akademin förutsätter att både de som arbetar inom forskningsprojekt som Akademin finansierar och Akademiens tjänsteforskare följer både forskningsetiska delegationens och Akademiens forskningsetiska anvisningar.

Det primära ansvaret för att god vetenskaplig praxis följs faller på varje enskild forskare och forskargrupp, men också på forskningsenheternas chefer och ledningen för de organisationer som bedriver forskning. Utöver god vetenskaplig praxis skall både forskningssamfundet och de enskilda forskarna också följa gällande lag. Finlands Akademiens forskningsetiska anvisningar är sekundära i förhållande till lagstiftningen och forskningsetiska delegationens anvisningar.

1 God vetenskaplig praxis

Utgångspunkten för Akademiens verksamhet är vetenskapens bästa. Försummelse av god forskningspraxis och oredlighet i forskningen har allvarliga konsekvenser för hela forskningen. Även om fallen är sällsynta kan konkurrensen i vetenskapsamfundet leda till att ohederliga medel tillgrips i syfte att nå vetenskapligt anseende eller andra fördelar. Forskningssamfundet skall med sitt eget arbete bidra till att god vetenskaplig praxis följs. Vid behandlingen av ansökningar beaktar Akademin hur den ansvariga ledaren och forskargruppen har använt forskningsmedel och även i övrigt följt god forskningspraxis.

I överensstämmelse med forskningsetiska delegationens anvisningar förutsätter Akademin följande av god vetenskaplig praxis:

“En förutsättning för att den vetenskapliga forskningen skall vara etiskt godtagbar och tillförlitlig och dess resultat trovärdiga är att forskningen bedrivs i enlighet med god forskningspraxis (good scientific practice). Till god forskningspraxis hör bl.a. att forskarna och de vetenskapliga experterna

- *iakttar de verksamhetssätt som forskningssamfundet erkänt, dvs. ärlighet, allmän omsorgsfullhet och noggrannhet i forskningen och i dokumenteringen och presentationen av resultaten samt i bedömningen av undersökningar och undersökningsresultat;*
- *tillämpar dataansaffnings-, undersöknings- och bedömningsmetoder som är förenliga med kriterierna för vetenskaplig forskning och etiskt hållbara samt tillämpar den öppenhet som är karaktäristisk för vetenskaplig verksamhet vid publiceringen av undersökningsresultaten;*

Innehåll

- *tar i sin egen forskning och när resultaten av den publiceras hänsyn till andra forskares arbete och resultat på ett korrekt sätt så att deras arbete respekteras och deras resultat tillmäts det värde och den betydelse som tillkommer dem.*

God forskningspraxis innebär vidare

- *att forskningen planeras, genomförs och rapporteras i detalj och på det sätt som kraven på vetenskapliga fakta förutsätter;*
- *att man på ett sätt som alla parter godkänner har definierat och dokumenterat den ställning, de rättigheter, den andel av arbetet, de ansvar och de skyldigheter som medlemmarna i en forskningsgrupp har, liksom även frågor som gäller upphovsrätten till forskningsresultaten samt uppbevarandet av material;*
- *att finansieringskällor och övrig bundenhet av betydelse för forskningens genomförande meddelas dem som deltar i forskningen och rapporteras när forskningsresultaten publiceras; och*
- *att god förvaltningspraxis iakttas och god personal- och ekonomiförvaltning tillämpas.”*

Förutom dessa krav som forskningsetiska delegationen slagit fast förutsätter Akademin dessutom att

- ansökningshandlingarna, inklusive CV och publikationsförteckningen, är omsorgsfullt uppgjorda och sanningsenliga.

2 Avvikelser från god forskningspraxis

Det ligger i vetenskapens intresse att alla misstankar om oegentligheter i forskning utreds. Akademin anvisningar om hur man skall gå tillväga är avsedda för handläggning av misstankar om avvikelser från god vetenskaplig praxis i sådana fall där den misstänkta är tjänsteforskare vid Akademin eller bedriver forskning som stöds av Akademin vid ett universitet, en högskola eller ett forskningsinstitut. I sina internationella avtal kommer Akademin att försöka införa bestämmelser om följande av de etiska anvisningarna inom internationellt samarbete, t.ex. forskarutbyte och överlag i umgänget mellan forskare.

2.1 Definitioner

I sina forskningsetiska anvisningar använder Akademin för enhetlighetens skull samma definitioner som forskningsetiska delegationen i sina. Således indelas avvikelser från god vetenskaplig praxis också i dessa anvisningar i två kategorier:

- försummelse av god forskningspraxis och
- oredlighet i vetenskaplig verksamhet.

Enligt forskningsetiska delegationens anvisningar skall försummelse av god forskningspraxis och oredlighet i vetenskaplig verksamhet uppfattas på följande sätt:

“Försummelse och oredlighet kan förekomma både när själva forskningen utförs och när forskningsresultaten och slutsatserna läggs fram. Försummelse av god forskningspraxis och ohederlighet i vetenskaplig verksamhet kränker inte bara den vetenskapliga integriteten, utan den som gör sig skyldig till dylikt kan också göra sig skyldig till en lagstridig handling. Reella meningsskiljaktigheter om vetenskaplig tolkning och bedömning är däremot en del av den vetenskapliga debatten och innebär inte avvikelse från god forskningspraxis.

Försummelse av god forskningspraxis tar sig uttryck

- i grov underlåtenhet (gross negligence) och vårdslöshet i synnerhet i själva forskandet.

Andra former av försummelse är bl.a.

- att förringa andra forskares roll i en publikation,
- att hänvisa bristfälligt till tidigare forskningsrön,
- att ge inexakta och därmed missvisande redovisningar av forskningsresultat eller tillämpade metoder,
- att anteckna och förvara resultat bristfälligt,
- att publicera samma resultat flera gånger som skenbart nya och/eller
- att vilseleda vetenskapssamfundet i fråga om sitt eget forskningsarbete.

Oredlighet i vetenskaplig verksamhet innebär vilseledande av vetenskapssamfundet och ofta också av beslutsfattarna. Det innefattar att lägga fram falska uppgifter eller resultat för vetenskapssamfundet eller att sprida dem t.ex. i en publikation, i ett föredrag på en vetenskaplig konferens, i ett manuskript som är avsett för publicering eller i en ansökan om finansiering. Uttrycksformerna för fusk har i det följande karaktäriserats genom en indelning i fabricering, förfalskning, plagiering och stöld.

- *Fabricering (fabrication)* är att presentera påhittade observationer för vetenskapssamfundet. Påhittade observationer har inte gjorts på det sätt eller enligt den metod som beskrivs i forskningsrapporten. Att fabricera är också att redovisa uppiktade resultat i en forskningsrapport.
- *Med förfalskning (misrepresentation, falsification)* av observationer avses att avsiktligt bearbeta eller presentera originalobservationer så att det resultat som grundar sig på dem förvrängs. Med förfalskning av resultat avses vetenskapligt ogrundad manipulering eller urval av forskningsresultat. Med förfalskning förstås också att man utelämnar resultat eller fakta som är väsentliga för slutsatserna.
- *Plagiering (plagiarism)* är att lägga fram en forskningsplan, ett manuskript, en artikel eller någon annan text eller ett avsnitt därur som någon annan tagit fram som sin egen.
- *Med stöld (misappropriation)* avses att en ursprunglig forskningsidé, forskningsplan eller ett forskningsrön som i förtroende delgetts forskaren läggs fram eller används olovligt i eget namn.”

Innehåll

2.2 Olika institutioners roll

Den ansvariga ledaren för ett av Akademin finansierat forskningsprojekt, Akademin tjänsteforskare samt den institution där forskningen bedrivs bör gå tillväga enligt dessa anvisningar då det finns anledning att misstänka eller då man fått en anmälan om avvikelse från god vetenskaplig praxis.

Enligt forskningsetiska delegationens anvisningar är det mest centrala med tanke på rättsskyddet

- *“att behandlingen av ärendet är rättvis och opartisk,*
- *att alla parter blir hörda och*
- *att behandlingen är snabb.”*

Det är den institution där forskningen bedrivs som svarar för att avvikelser från god forskningspraxis utreds. Enligt forskningsetiska delegationens anvisningar skall varje skede i utredningen dokumenteras noggrant och parternas rätt till information respekteras.

Beslut om inledande av en förundersökning eller den egentliga utredningen fattas av den institution där forskningen bedrivs. Beslutet skall meddelas skriftligt till Finlands Akademi.

Under förundersökningen och själva utredningen skall ledningen för institutionen tillgodose rättsskyddet för den som gjort anmälan och den som misstänks och också i övrigt garantera att behandlingen är saklig. Det är också ledningen för institutionen som svarar för att genomföra förundersökningen och själva utredningen.

Det är viktigt att processen framskrider friktionsfritt i alla skeden. Ifall den som misstänks för avvikelse från god forskningspraxis arbetat inom flera olika forskningsorganisationer skall dessa organisationer samarbeta med varandra i handläggningen av ärendet.

2.3 Förfarande

Förutom forskningsetiska delegationens anvisningar skall man i utredningen följa lagstiftningen om förvaltningsförfarande och offentlighet. Opartiskhet och tillräcklig sakkunnighet måste garanteras, och överlag skall man se till att parternas rättsskydd är tryggt under hela processen. Likaså är det viktigt att följa sekretessbestämmelserna.

Beslutet om att avsluta utredningen samt utredningens slutrapport skall i skriftlig form sändas till Finlands Akademi.

Om den misstänkta är tjänsteforskare vid Akademin bör Akademin helst ha en representant i utredningsgruppen.

Innehåll

3. Påföljder

3.1 Akademinns tjänsteforskare

Akademinns tjänsteforskare tillsätts för en viss tid, högst fem år. Tjänsterna som akademiprofessor kan också tillsättas tillsvidare. Akademien tillsätter lediga tjänster som akademiforskare och akademiprofessor en gång om året.

I princip är det inte skäl att besätta Akademinns forskartjänster med personer som gjort sig skyldiga till grov avvikelse från god forskningspraxis. Akademien prövar i varje enskilt fall hur en misstanke om sådan avvikelse och den påstådda avvikelserns grovhet inverkar på tillsättandet av den öppna tjänsten. Utredningen kan ta lång tid, och Akademien kan inte lämna tjänsten obesatt för utredningens skull. Forskaren kan istället söka forskartjänster följande år.

Om en tjänsteforskare vid Akademien befinns skyldig till avvikelse från god forskningspraxis överväger Akademien vilka åtgärder man vidtar med stöd av strafflagen och tjänstemannalagstiftningen.

3.2 Projekt som finansieras av Akademien

Akademin avgör från fall till fall på vilket sätt misstänkt avvikelse från god forskningspraxis och den påstådda avvikelserns grovhet påverkar behandlingen av den misstänkta forskarens ansökningar till Akademien. Om den misstänkta ingår i en forskargrupp tar Akademien ställning till huruvida man i behandlingen av gruppens ansökan skall beakta denna enskilda medlems avvikelse från god forskningspraxis. Det som då beaktas är

- hela forskargruppens bästa samt
- den misstänkta forskarens ställning i gruppen (ansvarig ledare, ung forskare el.dyl.).

I grova fall är blotta misstanken tillräcklig för att ansökan avslås. Om utredningens resultat blir att den misstänkta forskaren har brutit mot god forskningspraxis **inverkar det alltid negativt** på Akademinns finansieringsbeslut. Förutom avvikelserns grovhet beaktar Akademien forskarens och även forskargruppens övriga ansökningar som lämnats in eller kommer att lämnas in. Akademien beaktar bl.a.

- om det var fråga om försummelse eller oredlighet,
- hur grov avvikelsen var,
- om avvikelsen har upprepats,
- omfattningen av den otillbörliga verksamheten och
- om handlingen samtidigt bröt mot strafflagen eller utgjorde en arbetsrättslig uppsägningsgrund.

Akademin kan också besluta om en s.k. karenstid (högst fem år), under vilken en forskare som brutit mot god forskningspraxis inte beviljas forskningsfinansiering, eftersom man på basis av den bevisade avvikelsen kan misstänka att forskningen

inte skulle fylla kraven på god vetenskaplig praxis. Dessutom kan Akademin besluta att en forskare som brutit mot god forskningspraxis inte kan ha sakkunniguppdrag vid Akademin under karenstiden.

ACADEMY OF FINLAND
GUIDELINES ON RESEARCH ETHICS

Academy of Finland guidelines on research ethics

Working in close consultation with the research community in Finland, the National Advisory Board on Research Ethics, an expert body appointed by the Ministry of Education, has drawn up guidelines for good scientific practice and procedures for handling misconduct and fraud in science. The Academy of Finland has committed itself to comply with these guidelines. The Academy's own guidelines on research ethics are based upon those given by the National Advisory Board on Research Ethics. The Academy expects that the guidelines given by the National Advisory Board and the Academy's own ethical guidelines shall be applied to all staff working on research projects funded by the Academy and to all holders of Academy research posts.

Adherence to the principles of good scientific practice is primarily the responsibility of each individual researcher and research group, but that responsibility is also shared by the director of the research unit and the management of the organisations conducting research. As well as complying with good scientific practice, the research community and the individual researcher shall take account of the legislation in force. The Academy's guidelines on research ethics are secondary to legislation and to the guidelines given by the National Advisory Board on Research Ethics.

1 Good scientific practice

The Academy's operation is geared to promoting the best interests of science and research. Misconduct and fraud in science have serious consequences for science. Although they are rare, the quest for prestige or other benefits in the research community may sometimes lead to the use of dishonest means. The research community must itself work to strengthen adherence to good scientific practice. In reviewing funding applications it receives, the Academy will consider how the researcher in charge of the proposed project and the research group have demonstrated their ability to manage research funds and in general to adhere to the principles of good scientific practice.

In keeping with the guidelines of the National Advisory Board on Research Ethics, the Academy has the following requirements for good scientific practice:

“For scientific research to be ethically acceptable and reliable and its findings credible, the conduct of research must conform to good scientific practice. Good scientific practice entails, among other things, that researchers and scientific experts

- *follow modes of action endorsed by the research community, that is, integrity, meticulousness and accuracy in conducting research, in recording and presenting results, and in judging research and its results;*

Contents

- *apply ethically sustainable data collection, research and evaluation methods conforming to scientific criteria, and practise openness intrinsic to scientific knowledge in publishing their findings; and*
- *take due account of other researchers' work and achievements, respecting their work and giving due credit and weight to their achievements in carrying out their own research and publishing its results.*

Further, it is in keeping of good scientific practice that

- *research is planned, conducted and reported in detail and according to the standards set for scientific knowledge;*
- *questions relating to the status, rights, co-authorship, liabilities and obligations of the members of a research group, right to research results and the preservation of material are determined and recorded in a manner acceptable to all parties before the research project starts or a researcher is recruited to the group;*
- *the sources of financing and other associations relevant to the conduct of research are made known to those participating in the research and reported when the findings are published; and*
- *good administrative practice and good personnel and financial management practices are observed."*

In addition to these requirements set out by the National Advisory Board on Research Ethics, the Academy requires that

- all application documents, including CVs and lists of publications, are compiled with care and that the information presented in the documents is accurate and truthful.

2 Violations of good scientific practice

It is in the interest of science that all allegations regarding improper conduct in research are investigated. The Academy's guidelines are intended for handling alleged violations of good scientific practice in situations where the suspect is a tenured researcher employed by the Academy or working at a university or other research institute with Academy funding. The Academy seeks to incorporate in its international agreements provisions regarding compliance with its ethical guidelines in the context of international cooperation, such as researcher exchange and international mobility of researchers more generally.

2.1 Definitions

For reasons of consistency the Academy's guidelines on research ethics use the same definitions as those issued by the National Advisory Board on Research Ethics.

Therefore in the Academy's guidelines, violations of good scientific practice are classified in the same way into two categories:

- misconduct in science; and
- fraud in science.

In keeping with the guidelines of the National Advisory Board on Research Ethics, misconduct in science and fraud in science shall be understood as follows:

“Misconduct and fraud in science may be perpetrated in the research process and in the presentation of results and conclusions. Misconduct and fraud in science not only violate the integrity of science, but those perpetrating them may also be guilty of an unlawful act. Honest differences in interpretations or judgments of data, meanwhile, are part of the scientific debate and do not violate good scientific practice.

Misconduct in science is manifested as

- *gross negligence and irresponsibility especially in the conduct of research.*

Other examples of misconduct in science include

- *understatement of other researchers' contribution to a publication;*
- *negligence in referring to earlier findings;*
- *careless and hence misleading reporting of research findings and the methods used;*
- *negligence in recording and preserving results;*
- *publication of the same results several times as new; and/or*
- *misleading the research community about one's own research.*

Fraud in science means deceiving the research community and often also decision-makers. It is to give false information or present false results to the research community or to disseminate them for instance in a publication, in a paper presented at a scientific conference, in a manuscript submitted for publication or in a grant application. Different manifestations of fraud are illustrated below in four categories: fabrication, misrepresentation, plagiarism and misappropriation.

- *Fabrication is to present fabricated data to the research community. Fabricated data have not been obtained in the manner or by the methods described in the report. Presenting fabricated results in a research report is also fabrication.*
- *Misrepresentation (falsification) means intentionally altering or presenting original findings in a way which distorts the result. Misrepresentation means scientifically unjustified alteration or selection of results. It is also misrepresentation to omit results or data pertinent to conclusions.*
- *Plagiarism is to present someone else's research plan, manuscript, article or text, or parts thereof, as one's own.*
- *Misappropriation means that a researcher illicitly presents or uses in his/her own name an original research idea, plan or finding disclosed to him/her in confidence.”*

Contents

2.2 The role of different institutions

Researchers in charge of projects funded by the Academy, tenured researchers employed by the Academy and the organisations conducting the research shall apply the procedures set out in these guidelines when there are grounds for suspecting or when notification is received of an instance of misconduct or fraud in science.

In keeping with the guidelines of the National Advisory Board on Research Ethics, the factors most relevant to legal protection in the process are:

- *“fairness and impartiality,*
- *the hearing of all parties concerned, and*
- *a speedy process.”*

Responsibility for handling alleged violations of good scientific practice rests with the organisation conducting the research. In line with the guidelines of the National Advisory Board on Research Ethics, the procedure entails that every phase of the process is carefully documented and that the right to information of the parties concerned is respected.

The decision on opening an inquiry or investigation proper shall be made by the organisation conducting the research. The organisation shall inform the Academy of its decision in writing.

During the inquiry and the investigation the director of the organisation concerned must safeguard the legal protection of both the complainant and the suspected perpetrator and in general ensure that the matter is handled appropriately. The actual implementation of the inquiry and the investigation proper is also the responsibility of the management of the research organisation.

Steps must be taken to guarantee a flexible process at all stages. If the researcher suspected of misconduct or fraud in science has worked in many different research communities, consideration of the allegation will require cooperation between these research organisations.

2.3 Procedure

As well as following the guidelines issued by the National Advisory Board on Research Ethics, the inquiry procedure must comply with legislation concerning administrative procedures and access to official documents. The procedure must also ensure impartiality and sufficient expertise, and in general pay attention to the legal protection of the parties involved at all stages. Requirements of confidentiality must also be taken into account.

The Academy must be informed in writing of the decision to terminate the investigation. The final report of the investigation complete with justifications must also be made available to the Academy.

Contents

If the suspect is a tenured researcher employed by the Academy, the panel conducting the investigation must include a representative appointed by the Academy.

3 Consequences

3.1 Tenured Academy researchers

Academy researchers are appointed for a tenure of no more than five years. Appointments to the post of Academy Professor can also be made on an until-further-notice basis. Vacant posts of Academy Research Fellow and Academy Professor are filled once a year.

The ground rule is that persons who have committed serious violations of good scientific practice will not be considered for appointments to Academy research posts. In each case the Academy will give separate consideration to how the **suspicion** of a violation of good scientific practice and **the severity of the alleged violation** affect the applicant's position with regard to the vacant post. The investigation may take a long time and the Academy cannot leave posts unfilled on account of an ongoing investigation, but the researcher may apply to Academy research posts in the following years.

If it is established that a tenured Academy researcher has been in breach of the principles of good scientific practice, the Academy will turn to criminal legislation as well as legislation on civil servants in deciding what further steps to take.

3.2 Projects funded by the Academy

In each case the Academy will give separate consideration to how the alleged violation of good scientific practice and the severity of the alleged act affect the applications filed by the suspect with the Academy. If the suspect is working as part of a research group, the Academy will consider whether the violation of good scientific practice by this group member will have to be taken into account in reviewing the group's application. In this case it will consider

- the interests of the whole research group and
- the suspect's position in the research group (researcher in charge, junior researcher, etc.).

In serious cases even the suspicion of a violation will be grounds enough to make the decision not to award funding. If the investigation concludes that the suspect has been in breach of good scientific practice, that will **always have a negative impact** on the Academy's deliberations on whether or not to award funding. As well as considering the severity of the violation, the Academy will take into account the research group's current or forthcoming applications. Among the factors weighing in the balance are

- whether the violation was an instance of misconduct or fraud
- the severity of the violation

- repetition of the violation
- the extent of inappropriate conduct
- whether the act is criminalized or whether the act constituted grounds for dismissal under labour legislation.

The Academy may also decide to impose a waiting period of up to five years. During this waiting period the person in breach of good scientific practice will not be granted funding because on grounds of the established violation there is reason to suspect that the research funded would not satisfy the requirements set for good scientific practice and the quality of research. Furthermore, the Academy may decide that during such a waiting period, the person who has committed a violation of good scientific practice may not serve in any expert positions under the Academy.